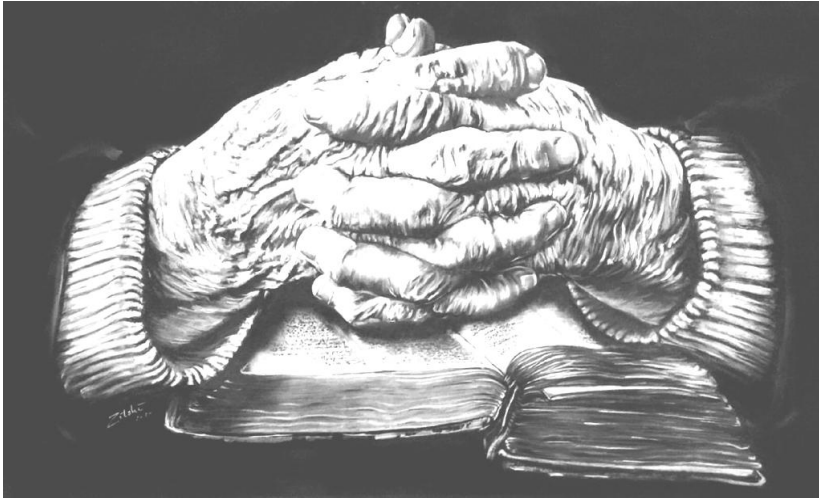

Zilahi Nono művészetéről

Zilahi Nono grafikusművész az 1990 után született fiatal művészgeneráció tagja. 2016-ban diplomázott szülővárosában, a kolozsvári Képzőművészeti és Formatervezési Egyetem Képzőművészeti Karának grafika szakán. Ezt követően 2019-ben Kiválósági Diplomával tüntette ki a londoni Drawing Academy. Az utóbbi évek folyamán Európa számos országában, Ázsiában és az amerikai kontinensen is kiállították vagy publikálták már alkotásait. Művei megtalálhatók romániai és külföldi köz- és magángyűjteményekben.

2019-ben művészeti egyesületet alapított és több nemzetközi képzőművészeti kiállítás szervezője volt, amelyek keretében hazai és erdélyi magyar képzőművészek alkotásait mutatta be. Szerkesztőként 2020 óta magyar hivatásos képzőművészek munkásságát és alkotásait népszerűsíti a világhálón. Zilahi Nono 2019 óta tagja külföldi és magyar neves képzőművészeti szervezeteknek, egyesületeknek. Művészeti tevékenysége mellett verseket ír, amelyek antológiákban, irodalmi folyóiratokban kerültek közlésre az elmúlt évek során.

*Zilahi Nono: Vasárnapi ima – Nagyanyám áldott emlékére
(2020, 50x80 cm szén és pasztell)*

Damó István grafikusművész és könyvillusztrátor Zilahi Nono grafikáiról

Miután kézbe vettem Zilahi Nono szén-, és pasztellrajzainak másolatait, rövid idő elég volt ahhoz, hogy a vizuális élmény hasson rám ahhoz, hogy bátorkodjak felszabadítani a tudatom. Gondolatébresztő rajzokat láttam. [..]

Egy jó rajz olyan, mint egy jó plakát, aminek másodpercek alatt hatnia kell a nézőre, és megadni számára az információt magába foglalva a kép erejét, üzenetét. Időtlen. Ez sikerült alkotónknak. Hangulatteremtés, emlékképek, benyomások, életérzések, mindezeket együttvéve tudtam kiolvasni a rajzaiból. Rajzai túllépik a tanulmányjelleget. Idéznek és közvetítenek, „történések”, amelyek a teljességgel megélt pillanat élményvilágából merítenek, táplálkoznak. Rajzai gazdag érzélemvilágról tanúskodnak, nem lerajzolnak, hanem megrajzolnak. Életre hangolva, vívódó alkatot sejtetnek. Nem ábrázolnak, hanem megjelenítenek. Esztétikai jelentést hordozó alkotások.

Alkotónk nem hiába választotta a rajzot mint önkifejezési formát. A rajz bensőséges műfaj, szimbólum. A rajz egy attitűd. A jó rajznak kisugárzása van, felhívja magára a figyelmet, magával ragad, aminek másodpercek alatt hatnia kell a nézőre. Egy belső világ szavakkal talán egyáltalán nem rögzíthető „történéseit” látjuk. Zilahi Nono rajzaiban nincs konkrét történet, (történes), de valószínű, van megélt élmény. Ahol élet van, ott dráma is van. Az, hogy fekete-fehér rajzokkal állunk szemben, azt hiszem, tudatos döntés eredménye az alkotó részéről ezáltal fokozva a rajzok drámai erejét. A rajzokat a gesztus szeretete jellemzi, közös bennük a romantikus megközelítés. Az egymáshoz közelálló rajzok, a kezek mint visszatérő motívum, egymással összefüggéseket mutató részlemek végül sorozatokká rendeződnek, és mégis minden rajznak önálló élete van. Ez az alkotó erénye. Rajzai életképek utóéregzései, a létezés és álomvilág határán lebegnek. Nem véletlen a hasonlat, hiszen alkotónk akár irodalmi köntösbe is öltöztethette volna rajzait, hiszen Nono költő is, sokoldalú művész. Zsigereiben él a költészet is, az irodalom tisztelete, szeretete, és valószínűleg képalkotói módszerei is. Rajzait böngészve felmerült bennem egy másik kérdés is: a kezes portré lehet, átvitt értelemben, egy bensőséges, meghitt világnak a tükrözése? Lehet-e a „belső szobánk”, emlékeztetve arra, hogy a test a lélek és az idő múlásának tükre, és hogy testünk magán viseli a szomorúság és az

öröm nyomait vidám csillogást hozva a szemlélők szemébe? Végül felmerül bennem még egy kérdés: a rajz lehet önvallomásnak a helye?

Lehet, mint ahogy Kafkánál, a gondolatok egy szellemi zárkává, célává minősülnek. (Kafka: Az én cellám. Aforizmagyűjtemény. Európa Kiadó, Bp.)

Örömmel lapozom újra és újra a szén- és pasztellrajzokat. „Sic transit...”, jut eszembe. Magány és béke, különös csend övezi a rajzok szereplőit, akik alázattal élik hétköznapjaikat, némaságban, munkával, és bizonyára áldozattal teli életük. Mind elmennek. Esterházy Pétert parafrázálva: hallgatni legszebben a kezek hallgatnak. Legyen ez a zárszó.

Zilahi Nono: Furuházó székeky jubász kifordított bundában, báránybőr csuklyával (2019, MAGYAR FOLKPANORÁMA sorozat, szén és pasztell, 32x32 cm)

Székely Géza képzőművész-tanár megnyitó beszéde Zilahi Nono *Hungarikum* című tárlatán

Zilahi Nono alkotásait tömörítő formai törekvések jellemzik. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy nagyobb hangsúlyt kap a látvány mögötti összefüggések keresése, valamely öntörvényűbb, egyénibb képi rendszer megteremtése érdekében. Talán egyféle kitörési kísérlet érhető tetten a látványvilág szabta keretekből, valamely absztraktabb hangvételi, elvonatkozta-tóbb jellegű látásmód irányába.

A fotórealizmus jegyében fogant, akvarellalapú, vegyes technikában kivitelezett munkái is rávilágítanak Zilahi Nono egyik erényére, a megfigyelőképességen alapuló, érzékletesen kifejező rajzkészségre.

A vegyes technikában készült alkotásait sommásabb, tömörítőbb formai törekvések jellemzik. Úgy is mondhatnánk, hogy nagyobb hangsúlyt kap a látvány mögötti összefüggések keresése, valamely öntörvényűbb, egyénibb képi rendszer megteremtése érdekében. Talán egyféle kitörési kísérlet érhető tetten esetükben a látványvilág szabta keretekből, valamely absztraktabb hangvételi, elvonatkozta-tóbb jellegű látásmód irányába.

Külön említést érdemelnek a hagyományos grafikai eljárásban készült rajzok, melyek fekete-fehér, szürkékbe ágyazott monokróm jellegükből adódóan egyértelműsítik alkotójuk vonzalmát a finom mívű, pontos megfigyelésen alapuló ábrázolási felfogáshoz. A szeretetteljes odafigyeléssel tanulmányozott életkép-mozzanatok ugyanakkor néprajzilag hiteles, bensőséges hangulatot árasztanak.

Mondhatni életre kelnek a beleérző közvetlenséggel megformált kezek és arcvonások, melyek együttesen a megjelenített személyek fizikai és lelki tükröképei is egyszerre. Anyagszerűen megoldott részletgazdagságuk és intim légkörük révén hatnak a nézőre. Figyelemreméltó Zilahi Nono ábrázolóképesége.

A leheletfinom, szürkés árnyalatokban megfogant alkotásai kitűnnek líraiságukkal, transzcendentálisan sejtelmes utalásaikkal. Megemlíteném, hogy a linóleummetszés területén tett próbálkozásai is ígéretesek, a maguk lényegre törő, expresszív nyelvezete folytán újabb lehetőségeit vilantják fel Zilahi Nono grafikus önkifejezői útkeresésének.

A tárlat témakörébe illeszkednek az akrilfestmények. Ez a sorozat, amint a címadás is utal rá, a kalotaszegi, mezősegi és szilágysági táncrendek mozgás- és színvilágába, valamint népviseleti tárházába nyújtanak bepillantást.

Zilabi Nono: Magyarországi kötőasszony
(2019, MAGYAR FOLKPANORÁMA sorozat, szén és paszttell, 32x32 cm)

Zilabi Nono: Székely asszony guzsallyal
(2019, MAGYAR FOLKPANORÁMA sorozat, szén és paszttell, 24x24 cm)

